

LOUNAIS-SUOMEN OIKEUSAPU- JA EDUNVALVONTAPIIRI

Humalistonkatu 1, 20100 Turku

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta / lausuntopyyntö SM1717996 / SMDnro-2015-1328

Lausunnon antaja

Lounais-Suomen edunvalvonta- ja oikeusapupiiri
Oikeusapu- ja edunvalvontapiirin johtaja Lasse Fager

Lausunnon ovat laatineet turvapaikka-asioita Varsinais-Suomen oikeusaputoimistossa hoitavat johtava julkinen oikeusavustaja Timo Syysvirta ja julkinen oikeusavustaja Hannele Kojo.

Lausunto

Rikolliseen toimintaan sekä muuhun yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyvien karkottamispäätösten nykyistä nopeampi täytäntöönpano on kannatettava sekä vallitsevia olosuhteita ja tarpeita vastaava muutos.

Lausunnon antaja pitää muutoksenhakijan oikeusturvan kannalta hyvänä sitä, että täytäntöönpanokieltopyyntö on tehtävissä samassa määräajassa, jossa varsinaisen valitus on jätettävä eikä muussa lyhyemmässä määräajassa, kuten esimerkiksi ulkomaalaislain 201 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Karkotettavan henkilön oikeusavun näkökulmasta muutos tuo yhden lisätyövaiheen tai ainakin mahdolliseen valitukseen liitettävän lisävaatimuksen laatimistarpeen. Kun karkottamispäätöksen täytäntöönpanokieltokuitonkin pääsääntöisesti esitettäneen varsinaista karkotuspäätöstä koskevan valituksen yhteydessä, muutos ei aiheuttane oikeusavun näkökulmasta ainakaan merkittävää lisäresurssi- tai -kustannuspainetta.

Se, mille tasolle ja millaisiin seikkoihin painottuvaksi täytäntöönpanokiellon myöntämisedellytykset asettuvat, määräytyy tulevan oikeus-

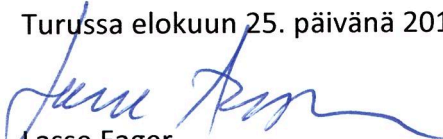
uskäytännön kautta. Oikeusavun näkökulmasta tällä on erityistä merkitystä sen vuoksi, että täytäntöönpanokieltopyynnön yhteydessä jouduttaneen ottamaan kantaa ulkomaalaislain 146 §:ssä säädettyyn kokonaisuutensa harkintaan, 147 §:ssä säädettyyn palauttamiskieltoon sekä siihen yleiseen oikeusperiaatteeseen, jonka mukaan muutoksenhakijaa ei saa saattaa sellaiseen tilanteeseen, jossa lainvoimaa vailla olevan päätöksen täytäntöönpano käytännössä tekisi muutoksenhaun tarpeettomaksi. Nyt kyseessä olevassa asiaryhmässä jonkin asteisen haasteen muodostaa mahdollinen muutoksenhakijan palauttaminen sellaiseen lähtömaahan, josta palaaminen Suomeen ei enää ole mahdollista pääasian ratkaisun myöhemmin muuttuessa. Lausunnon antaja pitääkin oikeusavun näkökulmasta jossain määrin ongelmallisena oikeusapuasiakkaan tilanteen ja hänen asiansa lopputuleman vaikeaa ennakoitavuutta ainakin ylimenovaiheessa. Kyse on kuitenkin karkotettavan oikeusaseman merkittävästä muuttamisesta asiassa, jolla on hänelle erittäin suuri merkitys ja jota koskeva epä tietoisuus tulee oikeusapua saavan henkilön avustajan käsiteltäväksi.

Karkottamispäätösten tekemisen pysyttäminen Maahanmuuttoviraston toimivallassa on perustelua. Lausunnon antaja ei pidä tarpeellisena eikä tarkoituksenmukaisena poistamispäätöksen tekemistä aina rikostuomion yhteydessä, koska tässä menettelyvaihtoehdossa muut kuin rikosperusteiset karkottamispäätöksen jäisivät edelleen Maahanmuuttoviraston tehtäviksi, mikä olisi vastoin karkottamissääntelyn selkeyttämisen tavoitetta.

Täytäntöönpanosäännösten kerääminen yhteen ulkomaalaislain lukuun on toivottava selkeytys tällä hetkellä varsin hajanaiseen ja vaikealukuisen säätelyyn.

Päiväys ja allekirjoitus

Turussa elokuun 25. päivänä 2017

Lasse Fager

Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin johtaja